

Test sumativ la limba română

Clasa a VIII-a

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește, cu atenție, textul dat:

„Când s-au așezat la masă, soarele era în asfințit. Răposatul își găsisese în sfârșit hodina. Cei vii începură să mănânce găluște de post și curechi prăjit cu oloi de cânepă. Preoții și cu domnul subprefect stăteau la locul de cinste, în fundul odăii. Gospodarii de la Doi Meri mai cătră margine. Vitoria se așeză în apropierea lor. După ce cinstiră câteva pahare, începură a vorbi despre treburile de pe lumea asta.

—Dumneata, domnule Calistrat, zise munteancă, mi se pare că nu prea mănânci.

—Ba mănânc, slavă Domnului și bogdaproste.

—Atunci nu bei. Se cuvine să bei pentru un prietin.

—Ba mai ales am băut. Mă gândesc că suntem departe și avem a porni la drum asupra nopții.

—Ce are a face asta? Parcă dumnitale ți-i frică noaptea? Văd că ai baltag.

—Am.

—Frumos baltag. Ia mai bea un pahar, ca să văd și eu. Și pe urmă vei mai bea și altele, după pofta inimii dumnitale. Arată-mi și mie acel baltag. Poftesc să-l văd. Are și Gheorghiuță, flăcăul meu, unul, alcătuit întocmai la fel.

Bogza rânji nu cu voie bună și trecu femeii baltagul, prin latura mesei. Femeia își chemă flăcăul. Era la spatele ei.

—Gheorghiuță, ia vezi și tu. Pare-mi-se că tot așa-i ș-al tău. Numai că al tău abia a ieșit din foc și de sub ciocan. Acestalalt e mai vechi și știe mai multe. Râzând, nevasta trecu feciorului baltagul. Calistrat întinse mâna spre armă; apoi și-o retrase. Flăcăul îi cerceta cu luare-aminte ascuțișul curb și părțile late.

—Lasă-l să se uite și să vadă, domnu Calistrat, zise munteancă. Dumneata poftim și mai cinstește un pahar de vin de la Odobești. Dumneata cunoști și știi tare bine că asemenea vin mai ales îi plăcea și lui Nechișor Lipan. Eu cred așa, vorbi ea deodată cu alt glas, întorcându-se către meseni. Eu cred așa, domnu Calistrat, că soțul meu umbra singur la deal pe drumul Stănișoarei și se gândea la oile lui. Poate se gândea și la mine. Eu n-am fost de față, dar știu. Mi-a spus Lipan, cât am stat cu dânsul, atâtea nopți, în râpă.

—Ce ți-a spus? râse Bogza.

—Mi-a spus cum a fost, răspunse munteancă privindu-l așintit și zâmbind.

—Asta n-oi mai crede-o.

—Ba s-o crezi. Îți aduci aminte, domnu Calistrat, că Lipan avea cu el ș-un câne?

—Mi-aduc aminte. Îi zicea Lupu. Era harnic câne și viteaz.

—Ei, vezi, domnu Calistrat? Eu știu și asta, că acel câne s-a pus pentru stăpânul lui, când i-avăzut în primejdie viața.

—Se poate să se fi pus.

—Crezi că a pierit și cânele?

—Nu cred. Mai degrabă s-a prăpădit.

—Așa zic și eu. Dar dacă s-a prăpădit, se poate găsi.

—Asta-i mai greu.

—Greu pân-într-atâta nu-i, domnu Calistrat, când este voința lui Dumnezeu. Te rog să mai bei și-acest pahar. Să-ți spun cum s-a întâmplat?

Masa tăcuse. Interesat, domnu subprefect Balmez își puse coatele pe ștergar și-și întoarse urechea stângă, cu care auzea mai subțire, privind în același timp și cu coada ochiului. Simțindu-se observat, Bogza se neliniști.

—Dumneata știi și eu nu știu, zise el cu îndrăzneală. Dacă știi, spune.

—Să-ți spun, domnu Calistrat. Omul meu se gândea, vasăzică, la ale lui și la mine și umbla la deal în pasul calului, suind spre Crucea Talienilor. Femeia se opri.

—Ei? o îndemnă, zâmbind, domnu subprefect. Spune. De ce te-ai oprit?

—Unii ar putea zice că venea la vale. Dar eu știu mai bine că se ducea la deal. Dar nu era singur. Avea cu el cânele. Și se mai aflau în preajma lui doi oameni. Unul dăduse călcâie calului și grăbise spre pisc, ca să bage de samă dacă nu s-arată cineva. Al doilea venea în urma lui Lipan, pe jos, și-și ducea calul de căpăstru. Să știți că nu era noapte. Era vremea în asfințit. Unii cred că asemenea fapte se petrec noaptea. Eu am știință că fapta asta s-a petrecut ziua, la asfințitul soarelui. Când cel din deal a făcut un semn, adică să n-aibă nici o grijă, că locu-i singuratic, cel care umbla pe jos a lepădat frâul. Și-a tras de la subsuoara stângă baltagul și, pășind ferit cu opincile pe cărare, a venit în dosul lui Nechifor Lipan. O singură pălitură i-a dat, dar din toată inima, ca atunci când vrei să despici un trunchi. Lipan a repezit în sus manile, nici n-a avut când să țipe; a căzut cu nasu-n coama calului. Întorcând baltagul, omul s-a opintit cu el în deșertul calului, împingându-l în râpă. Chiar în clipa aceea cânele s-azvârlit asupra lui. El l-a pălit cu piciorul dedesubtul botului. Calul tresărise de spaimă. Când a fost împins, s-a dus de-a rostogolul. Cânele s-a prăvălit și el. S-a oprit întâi hămăind întărâtat; omul a încercat să-i deie și lui o pălitură de baltag, dar dulăul s-a ferit în râpă și s-a dus târâș după stăpân. Asta-i. Cel din urmă a încălcat și-a grăbit după cel din vârful muntelui, și s-au dus. Nu i-a văzut și nu i-a știut nimeni până acuma.

Munteanca tăcu și se uită, cu buzele strânse, către cucoana Măria. Nevasta lui domnu Vasiliu, ca și cei care erau de față, sta într-un fel de încremenire și așteptare. În toată lumea de-acolo erau bănuieli. Vorbele și iscodirile lucraseră cu hărnicie. Deci toată lumea înțelegea întrucâtva istorisirea muntencei. Numai cât cei mai mulți nu-și puteau da samă de ce muierea asta străină umbla cu pilde și răutăți. Dacă are vreo bănuială, să spuie; dacă are vreun prepus, să-l deie pe față. Asemenea cuget se aduna, cu mânie, mai ales în Calistrat Bogza. El de la început, de cum a văzut-o întâi și întâi, a priceput că nevasta oierului vine asupra lui. Pe urmă a stat cu răbdare, îndoindu-se că s-ar putea cumva descoperi asemenea faptă care n-a lăsat după ea nici o urmă. Femeia are să se zbată fără folos și după aceea are să se ducă în treaba ei. Dar ea nu se ducea. Umbla cu vorbe și cu intrigi proaste. Punea la cale pe nevasta lui Cuțui. Strecura vorbe de vrăjmășie Ilenei. Stârnea pe oameni cu feluri de feluri de închipuiri. O lăsa. Ce-i putea face? Ū era și milă de dânsa într-o privință, căci era o văduvă care-și căuta bărbatul. De mare mirare este cum l-a putut descoperi într-o râpă așa de prăpăstioasă și de singuratică. Mai de mirare sunt alte vorbe pe care le scornește din nou. Și acuma - povestea întâmplării. [...]

—Dă baltagul, vorbi ei, încă stăpânit, întinzând mâna îndărăt către Gheorghiișă.

—Mai stai puțințel, îl opri femeia, ca să încheiem praznicul după cuviință. Ce te uiți, Gheorghiișă, așa la baltag? întrebă ea după aceea, râzând; este scris pe el ceva?

—Ascultă, femeie, mormăi cu mânie Bogza, de ce tot mă fierbi și mă înțepi atât? Ai ceva despus, spune!

—Nu te supăra, domnu Calistrat, eu întreb pe băiet dacă nu citește ceva pe baltag.

—Destul! răcni gospodarul bătând cu pumnul în masă și înălțându-se de la locul lui. Tacâmurile se învâlmășiră, mesenii se ridicară speriati. Ceea ce se făcea nu era bine, căci era la un praznic. Bogza avea întrucâtva dreptate.

—Destul! Pentru o faptă, este numai o plată. Chiar dacă aş fi eu, mi-oi primi osânda de la cine se cuvine. Dar nu sunt eu. Ce ai cu mine?

—Eu? N-am nimic! se apără munteanca, uimită mai presus de orice de o întrebare ca aceea.

—Cum n-ai? mugi Calistrat, împrăştiind cu dosul mâinilor talgerele şi paharele. Dar cu cine vorbeşti tu aşa, muiere? Dar ce? Ai trăit cu mine, ca să ai asupra mea vreun drept?

—Gheorghişă, vorbi cu mirare femeia, mi se pare că pe baltag e scris sânge şi acesta-i omul carea lovit pe tatu-tău.... Gheorghişă! dă drumul cânelui!"

(*Baltagul*, Mihail Sadoveanu)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare din cerințele de mai jos:

1. Notați câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *odăii, umbla, speriați*. 6p
2. Explicați cum s-au obținut cuvintele următoare: *dumneata, întărâtat, munteanca*. 6p
3. Găsiți în text câte un cuvânt care să conțină un diftong, un triftong și vocale în hiat. 6p
4. Menționați numărul de litere și de sunete din cuvintele următoare: *Gheorghişă, înțelegea, citește*. 6p
5. Precizați rolul cratimei în structura: „*omul a încercat să-i deie și lui o pălitură*” 4p
6. Ilustrați, pe baza fragmentului citat, două trăsături ale genului epic. 6p
7. Transcrieți două cuvinte/ grupuri de cuvinte care se referă la spațiul acțiunii. 4p

B. Redactează o compunere de 20-25 rânduri, în care să caracterizezi personajul feminin așa cum reiese din fragmentul dat; (12 p)

În compunerea ta trebuie:

- * să prezinți două trăsături ale personajului, valorificând textul dat;
- * să prezinți mijloacele de caracterizare a personajului;
- * să ai un conținut adecvat cerinței formulate;
- * să respecti numărul de rânduri.

SUBIECTUL al II-lea

(40 de puncte)

Citește următorul text:

„Despre mintea omului se spune că este cel mai mare aparat de spus povești din lume; uneori chiar este asociată cu un post de radio care emite 24 de ore din 24. Dar majoritatea poveștilor sunt reinterpretări pe care noi le facem în baza unor modele mentale dezvoltate în copilărie, motiv pentru care o minte bine antrenată și flexibilă are nevoie în mod constant de informație proaspătă pentru a evolua conform vârstei și a nu rămâne blocată în același vechi tipar [...].

Este bine de știut pentru orice părinte sau adult care interacționează cu copiii că lectura poate influența în bine comportamentul școlar al copilului mai mult decât o fac alți factori semnificativi, cum ar fi mediul social sau economic. Iar atunci când cei mici ajung să citească din plăcere, în mod constant, aceștia nu doar că vor obține performanțe mai bune la teste, dar vor deține și un vocabular mai bine dezvoltat și vor avea un nivel crescut de cunoștințe generale – aspecte care-I vor ajuta să dezvolte o mai bună imagine de sine și să dețină o mai clară înțelegere asupra lumii. [...]

Cei mai mulți dintre noi știu sau intuiesc că lectura este importantă, dar relativ puțini oameni cunosc schimbările care se produc când citim din plăcere. Aceste beneficii sunt resimțite de ființa umană atât în copilărie, cât și la maturitate și pot fi grupate astfel: se dezvoltă creierul și mintea; se dezvoltă o imagine de sine pozitivă; se facilitează dezvoltarea inteligentei emoționale și relaționale. Acei

copii care citesc, adesea, au și bune abilități de ascultare și de interpretare." (Gáspár György, *Cât de importantă este lectura pentru copii*, www.asociatiacurteaveche.ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat: 4 p
 - un factor care influențează comportamentul școlar al copilului;
 - o abilitate pe care copilul și-o dezvoltă prin lectură.
2. Scrie titlul articolului și sursa din care a fost preluat textul. 4 p
3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. 4 p
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Despre mintea omului se spune că este cel mai mare aparat de spus povești din lume; uneori chiar este asociată cu un post de radio care emite 24 de ore din 24.* 4 p
5. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Cei mai mulți dintre noi știu sau intuiesc că lectura este importantă, dar relativ puțini oameni cunosc schimbările care se produc când citim din plăcere.* 4 p
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă printr-o conjuncție subordonatoare. 4 p
7. Menționează funcția sintactică a termenului subliniat *se dezvoltă o imagine de sine pozitivă* și realizează expansiunea în propoziția subordonată corespunzătoare. 4 p

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută cu familia. **12 p**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Prof. Achim Filiz
Liceul Teoretic „M. Kogălniceanu”

Test sumativ la limba română

Clasa a VIII-a

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.

Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

50 de puncte

A.

- câte 2 puncte pentru notarea oricărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor indicate (*de exemplu: odăii – camerei; umbla – mergea; speriați- înfricoșați*) $3 \times 2 \text{ p.} = 6 \text{ puncte}$
- câte 2 puncte pentru explicarea modului de formare a cuvintelor date (*dumneata=compunere; întărâtat=conversiune; munteanca=derivare*). $3 \times 2 \text{ p.} = 6 \text{ puncte}$
- câte 2 puncte pentru transcrierea oricărui cuvânt care conține un diftong, un triftong și vocale în hiat. $3 \times 2 \text{ p.} = 6 \text{ puncte}$
- câte un punct pentru specificarea numărului de litere și de sunete: *Gheorghică= 10 l, 7s; înțelegea=9l, 8s; citește= 7 l, 7s.* $6 \times 1 \text{ p.} = 6 \text{ puncte}$
- menționează rolul cratimei în secvența dată (*de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte; marchează căderea vocalei î*). 4 puncte
- câte 2 puncte pentru ilustrarea a două trăsături specifice genului epic (de exemplu: prezența naratorului; existența unui fir epic; participarea la acțiune a unor personaje) 4 puncte
- câte 2 puncte pentru ilustrarea a două cuvinte care se referă la spațiul acțiunii (de exemplu: *la deal pe drumul Stănișoarei, în fundul odăii*). 4 puncte

B.

- numirea a două mijloace de caracterizare a personajului feminin. 4 puncte
- prezentarea detaliată a două trăsături ale personajului ales, cu ajutorul exemplurilor extrase din text. 4 puncte
- respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut. 2 puncte
- încadrarea în limita de cuvinte 2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

A.

- câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia dintre cele două enunțuri cerute (*de exemplu: lectura, mediul social sau economic; abilitatea de ascultare și de interpretare*.) $2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$
- câte 2 puncte pentru scrierea titlului (*Cât de importantă este lectura pentru copii*) și a sursei din care a fost preluat textul (www.asociatiacurteaveche.ro) $2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$
- câte 1 punct pentru menționarea genului și a cazului substantivelor subliniate (*oameni – masculin, N; inteligenței – feminin, G*) $4 \times 1 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$
- câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice și a părții de vorbire (*cel mai mare – atribut adjectival, adjectiv propriu-zis; care – subiect, pronume relativ*.) $4 \times 1 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$
- câte 1 punct pentru transcrierea integrală a celor două propoziții și pentru precizarea felului fiecărei propoziții transcrise (de exemplu: *că lectura este importantă= completivă directă; care se produc=atributivă; când citim din plăcere= circumstanță de loc*) $4 \times 1 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

6. construirea unei fraze alcătuite din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă printr-o conjuncție subordonatoare. *4 puncte*

– construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1 punct

– construirea corectă a propoziției subordonate indicate, introduse printr-o conjuncție subordonatoare – 3 puncte

7. menționarea funcției sintactice (subiect) și realizarea expansiunii în propoziția subordonată corespunzătoare. *4 puncte*

B.

– relatarea unei întâmplări petrecute cu familia: respectarea succesiunii logice a faptelor – 6 puncte; respectarea parțială a succesiunii logice a faptelor – 4 puncte; fără respectarea succesiunii logice a faptelor – 2 puncte *6 puncte*

– câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal

2 x 1 p. = 2 puncte

– adecvarea conținutului la cerință: în totalitate – 2 puncte; parțial – 1 punct

2 puncte

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte *2 puncte*

Prof. Achim Filiz

Liceul Teoretic „M. Kogălniceanu”